

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: P. Č., zastoupený JUDr. Ladislavem Kolačkovským, advokátem se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2018, čj. 20 Ad 28/2017-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalované označeným v záhlaví byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 2017, (dále jen „rozhodnutí prvního stupně“), kterým byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod z důvodu nedostatečné doby zaměstnání v I. pracovní kategorii.

[2] Proti rozhodnutí žalované žalobce brojil žalobou u krajského soudu, který ji rozsudkem ze dne 4. 4. 2018, čj. 20 Ad 28/2017-45, zamítl.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalobce nikdy vlastním výkonem zaměstnání nezískal alespoň 15 let v preferované pracovní kategorii, a to ani 15 let v pracovní kategorii I. AA, I. A, resp. souhrnu těchto kategorií, neboť po uvedenou dobu nebyl zaměstnán u důlní organizace, a to ani s ohledem na dobu studia na středním odborném učilišti, která je mu

vykazována jako zaměstnání v I. AA pracovní kategorii. Doba 15 let představuje 5 479 dnů (s připočtením 4 dnů v přestupných letech). Pracovní poměr žalobce, který byl založen pracovní smlouvou ode dne 23. 6. 1980 do 24. 3. 1990, představuje 3 562 dnů a s připočtením 661 dnů v I. AA pracovní kategorii v době učebního poměru pak činí celkem 4 223 dnů, tj. 11 let a 208 dnů. Krajský soud uvedl, že hypoteticky doba od 23. 6. 1980 do 31. 12. 1992 (do skončení vykazování preferovaných pracovních kategorií) činí celkem 4 767 dnů a s připočtením 661 dnů v I. AA pracovní kategorii (období učebního poměru) představuje celkem 5 428 dnů, tj. 14 let a 318 dnů.

III. Podstatný obsah kasační stížnosti, vyjádření žalované

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[5] Stěžovatel namítl, že krajský soud ve věci rozhodl, aniž by zohlednil stěžovatelem namítané skutečnosti, resp. je nevyhodnotil v rozporu se zákonem jako oprávněné.

[6] Stěžovatel zdůraznil, že přímo i nepřímo (dovolává se fikcí a přenesení důkazního břemene) prokazoval, že celá doba zaměstnání od 1. 2. 1990 až do skončení jeho pracovního poměru měla být zařazena do pracovní kategorie I. AA, neboť jeho pracovní poměr byl fakticky ukončen podpisem dohody až dne 1. 8. 1990 a nikoli dne 24. 3. 1990.

[7] Dále stěžovatel namítal, že do rozhodné doby ve vztahu k pracovní kategorii I. AA bylo třeba započítat také dobu studia a rekreace.

[8] Stěžovatel tedy především nesouhlasí se závěrem krajského soudu ve vztahu k otázce ukončení pracovního poměru a ani nepovažuje za správné krácení počtu započítatelných dnů v rámci studia. Stěžovatel také upozornil, že byl po celou dobu studia řádným kmenovým zaměstnancem.

[9] Stěžovatel zdůraznil, že podal žádost o předčasný starobní důchod s datem přiznání od 5. 1. 2017 s vědomím, že má v kategorii I. A odpracováno více než 14 let. Potřebnou dobu cca 260 dnů (s odstraněním tvrdosti zákona ve výši 182 dnů však jen cca 79 dnů) nemohl stěžovatel odpracovat pro nezákonné rozhodnutí, kterým mu byl bez jeho žádosti přiznán invalidní důchod od 25. 3. 1990. Z tohoto důvodu zároveň se žádostí o přiznání předčasného hornického starobního důchodu požádal stěžovatel o odstranění tvrdosti zákona; jako důvod uvedl nemožnost dopracování zbývajících doby v příslušné pracovní kategorii právě v důsledku chybného přiznání invalidního důchodu. Přiznání invalidního důchodu bylo následně opakovaně definováno jako posudkový omyl; stejně jako předchozí zařazení na jinou práci v dole.

[10] Napadený rozsudek je podle stěžovatele nesprávný rovněž proto, že krajským soudem zjištěný skutkový stav je v rozporu se spisem a provedeným dokazováním. Krajský soud dospěl k nesprávnému závěru týkajícímu se posouzení doby zaměstnání v I. pracovní kategorii. Žalovaná totiž stěžovateli nepřiznala důchod z důvodu nedostatečné doby zaměstnání v I. AA pracovní kategorii, ačkoli stěžovatel žádal o důchod z I. A

pokračování

pracovní kategorie. Krajský soud nesprávně po právní stránce dovodil, že stěžovatel nikdy neodpracoval 15 let v I. AA pracovní kategorii nebo v I. A kategorii (resp. v jejich kombinacích). Stěžovatel přitom již od počátku tvrdí, že nemohl odpracovat 15 let v I. A kategorii, a proto současně se žádostí o přiznání předčasného důchodu žádal o odstranění tvrdosti zákona formou odpuštění povinnosti odpracovat chybějící krátkou dobu, neboť mu byl nesprávně v roce 1990 přiznán plný invalidní důchod. V důsledku toho byl stěžovatel nucen odejít ze zaměstnání a potřebnou dobu nemohl odpracovat. Stěžovateli je známo, že soudu nepřísluší posuzovat odstranění tvrdosti zákona, ale nesprávný závěr krajského soudu, že stěžovatel v žádném případě nemohl získat potřebnou dobu 15 let v preferované kategorii, vede k mylným závěrům. Stěžovatel v této souvislosti zdůraznil, že žalovaná v podkladech pro ministryni práce a sociálních věcí k jeho žádosti o odstranění tvrdosti zákona uvedla, že stěžovatel odpracoval jen necelých 11 let v I. AA pracovní kategorii. Stěžovatel však žádal o odstranění tvrdosti zákona v pracovní kategorii I. A, u níž mu ke splnění požadované doby chybělo cca 74 dnů. Žalovaná se tedy dopustila manipulace s fakty, neboť nerespektovala žádost stěžovatele a v ní uvedené skutečnosti.

[11] Dále stěžovatel namítl, že dosáhl věku, kdy mu měl být přiznán předčasný starobní důchod pro splnění zákonné podmínky odpracování 12 let v I. AA kategorii, a to (bez ohledu na výsledek soudního přezkumu) od 5. 1. 2017. Žalovaná mu však starobní důchod odmítá přiznat z důvodu chybně zařazených některých dob pojištění. Uvedené stěžovatel namítal již v žalobě, ale krajský soud tyto doby také nesprávně posoudil.

[12] Stěžovatel poukázal také na to, že krajský soud sice nezpochybnil jeho odkaz na rozsudek NS ze dne 6. 3. 2013, sp. zn. 21 Cdo 2039/2012, ale s poukazem na § 64 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, konstatoval, že stěžovatel měl do dvou měsíců od uzavření dohody o skončení pracovního poměru podat žalobu na neplatnost rozvázání pracovního poměru. Závěr krajského soudu je podle stěžovatele nesprávný, neboť podle citovaného rozsudku NS platí, že i kdyby byly v dohodě uvedeny nesprávné údaje, pracovní poměr skončí dnem podpisu dohody oběma stranami, ale nikdy dříve. Stěžovatel zdůraznil, že nikdy nenamítal neplatnost uzavřené dohody o skončení pracovního poměru, ale vždy trval na tom, že tato dohoda ukončila pracovní poměr ke dni jejího podpisu, tj. ke dni 1. 8. 1990.

[13] Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že doba jeho studia na střední škole nemůže být hodnocena v preferované pracovní kategorii. Krajský soud též nesprávně konstatoval, že z uvedeného důvodu doba dovolené stěžovatele v červenci a srpnu 1980 nemůže být zařazena do kategorie I. AA, neboť není „obklopena“ preferovanou pracovní kategorií. Doba studia stěžovatele na střední škole, která bezprostředně navazovala na zmíněnou dovolenou (od 1. 9. 1980), nebyla krajským soudem posouzena v preferované pracovní kategorii. Podle stěžovatele krajský soud také nezohlednil, že od 1. 1. 2014 je podle zákona č. 425/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, doba studia před rokem 1996 po 18. roce věku brána jako náhradní doba pojištění, za jakou ji považuje také

žalovaná (viz rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2008, čj. 6 Ads 23/2007-101).

[14] Stěžovatel má v neposlední řadě za to, že je v jeho případě nesmyslné vyžadovat obklopenost, neboť se jednalo o učňovskou dovolenou z právě skončeného učňovského poměru. Následné studium na střední průmyslové škole pak probíhalo za nepřerušené doby zaměstnání a po jeho skončení stěžovatel v nepřerušném pracovním poměru v preferované pracovní kategorii pokračoval. Stěžovatel zdůraznil, že v roce 1982 byl účinný zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, který ani ve svých prováděcích předpisech u dovolené žádnou obklopenost nepožadoval.

[15] V této souvislosti stěžovatel předložil kopie výplatních sáčků z doby studia na učilišti, z nichž má být podle jeho názoru patrné, že v roce 1980 až do ukončení studia na učilišti dovolenou nečerpал a vyčerpal ji na příkaz zaměstnavatele až v červenci a srpnu 1980; v důsledku nástupu ke studiu na střední průmyslovou školu od 1. 9. 1980 by ji neměl možnost vyčerpat. Podle stěžovatele si *„zaměstnavatel vymyslel ničím nepodloženou tezi“*, že stěžovatel řádnou dovolenou přecherpal, a tudíž musel být zařazen zpětně od 19. 8. 1980 mezi stipendisty. Z tohoto důvodu mu zaměstnavatel řádně čerpanou a zaplacenou dovolenou odmítl zařadit do I. AA kategorie, z čehož vycházela také žalovaná. Krajský soud se přitom odchýlil od tvrzení zaměstnavatele a žalované a *„nastolil zde chybějící obklopenost“*.

[16] Dále stěžovatel uvedl, že v době od 25. 3. 1990 do 8. 4. 1990 absolvoval u zaměstnavatele tehdy povinnou pravidelnou léčebnou rekreaci v tehdejší SSSR, a po návratu, tj. v době od 9. 4. do 22. 5. 1990, pobíral nemocenské dávky. Nikoliv však, jak tvrdí zaměstnavatel a žalovaná, v ochranné lhůtě, neboť v této době byl stále ještě zaměstnán. Ke skončení pracovního poměru došlo až podpisem dohody o skončení pracovního poměru dne 1. 8. 1990. V té době mu ještě ani nebyl přiznán invalidní důchod.

[17] Ke konstatování krajského soudu, který odkázal na posudkový spis OSSZ ve Frýdku-Místku, že žalobní námitky ohledně přiznání invalidního důchodu jsou liché, stěžovatel namítl, že v závěrech soudu je zjevný rozpor, neboť v protokolu z jeho jednání je uvedeno, že krajský soud četl napadené rozhodnutí z obsahu posudkového spisu OSSZ Karviná.

[18] K tomu stěžovatel dodal, že mu bylo Ministerstvem práce a sociálních věcí oznámeno, že se poslední dva listy z jeho údajné žádosti o invalidní důchod ze dne 1. 3. 1990 nedochovaly (ztratily se), ale pak se náhle objevily u krajského soudu ve spise.

[19] Stěžovatel ovšem tvrdí, že *„předložený zápis na kopíracích je nějaký kompilát“*, který nemůže být považován za relevantní důkaz, že se skutečně jedná o jeho žádost o invalidní důchod. Podpis na *„kopíraku“* sice vypadá, že je podpisem stěžovatele, avšak vzhledem k tomu, že se jedná o *„kopírák“*, mohl být vyhotoven kopírováním (přepisem) kdykoli a kýmkoli. Nadto se jedná o neoriginální tiskopis žádosti o invalidní důchod; přesto byl krajským soudem považován za věrohodný.

[20] Stěžovatel přitom již od přiznání invalidního důchodu v roce 1990 tvrdí (a uváděl to rovněž při jednáních krajského soudu), že o invalidní důchod nežádal. Navíc

pokračování

bylo následně přiznání invalidního důchodu stěžovateli soudy a posudkovými komisemi shledáno jako posudkový omyl. Stěžovatel uvedl, že se mu jeví paradoxní, že soudkyně JUDr. Záviská, která v této věci rozhodovala, již ve svém rozsudku v roce 1990 konstatovala, že se v případě přiznání invalidního důchodu stěžovateli v roce 1990 jednalo o posudkový omyl.

[21] Stěžovateli se proto tehdejší jednání žalované jeví jako účelové, neboť ze sledu událostí plyne, že dne 11. 4. 1990 PK OSSZ ve Frýdku-Místku konstatovala, že z důvodu končící podpůrné doby je nutné přiznat stěžovateli invalidní důchod, dne 9. 3. 1990 lékař OCHP Ostrava uvedl, že stěžovatel bude pro nutné dovyšetření hospitalizován od 17. 4. 1990 a z důvodu končící podpůrné doby žádá o prodloužení nemocenské o 3 až 4 měsíce, dne 1. 3. 1990 stěžovatel údajně osobně žádá o invalidní důchod. Žádost o invalidní důchod je přitom (dle podacího razítka) doručena ONV ve Frýdku-Místku až dne 20. 4. 1990, přestože zákon striktně vyžadoval doručení žádosti do 8 dnů, a poté byla dne 23. 4. 1990 doručena na ÚDT (nyní ČSSZ-žalovaná). Dne 15. 5. 1990 je pak vydáno rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu stěžovateli zpětně od 25. 3. 1990, což stěžovateli sdělil při kontrole dne 22. 5. 1990 jeho ošetřující závodní lékař, který mu z tohoto důvodu ukončil nemocenskou. Podle stěžovatele mohlo dojít k omylu a invalidní důchod měl být přiznán až po skončení nemocenské, tedy od 23. 5. 1990 a nikoli od 25. 3. 1990 (souběh nemocenské a invalidního důchodu možný nebyl). Dále stěžovatel namítl, že v údajné žádosti o invalidní důchod ze dne 1. 3. 1990 byla uvedena státní příslušnost žadatele „ČSFR“, ale v této době ještě existovala „ČSSR“, takže žádost zjevně byla vyhotovena později, a proto také byla doručena ONV ve Frýdku-Místku až dne 20. 4. 1990. Právě v důsledku těchto událostí, jimiž byl za nejasných okolností zbaven svého celoživotního zaměstnání, nemohl stěžovatel dopracovat požadovanou dobu 15 let v I. A (I. AA) pracovní kategorii.

[22] Nebylo také naplněno legitimní očekávání stěžovatele, že bude mít (stejně jako jeho kolegové) nárok na hornický starobní důchod v 55 letech, neboť v té době se doba pobírání invalidního důchodu hodnotila jako náhradní doba v I. A pracovní kategorii; následně byly kategorie v době pobírání invalidního důchodu zrušeny.

[23] Dále k argumentaci krajského soudu uvedl, že přiznání hornického starobního důchodu od 55 let dle § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. ve spojení s § 74 zákona č. 155/1995 Sb. není podmíněno toliko odpracováním 15 let v I. A pracovní kategorii. Právní úprava totiž umožňuje chybějící dobu nahradit odstraněním tvrdosti zákona, a to na neomezeně dlouhou dobu.

[24] Pokud by tedy žalovaná podle stěžovatele správně zařadila veškeré doby pojištění, chybějící dobu cca 74 dnů by mohlo nahradit právě odstranění tvrdosti zákona. Žalovaná však v podkladech pro rozhodování o odstranění tvrdosti zákona pro ministryni MPSV nesprávně uvedla pouze skutečnost, že stěžovatel odpracoval necelých 11 let v I. AA kategorii, a ministryně [díky zjevně dlouhé době (více než tři léta) chybějící do potřebných 15 let] odstranit tvrdost zákona odmítla. Stěžovatel zdůraznil, že žádal o odstranění tvrdosti zákona v délce cca 74 dnů, což by jistě bylo akceptovatelnější. Stěžovatel se cítí popsaným jednáním žalované poškozen, protože proti rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona není žádných opravných prostředků.

[25] Stěžovatel shrnul, že mu v mezidobí sporu se žalovanou o zařazení odpracovaných dob (bez ohledu na výsledek soudního přezkumu) vznikl nárok na předčasný hornický starobní důchod, a to od 5. 1. 2017, případně od 5. 1. 2018 (od 5. 1. 2018 bez dalších vnějších vlivů, od 5. 1. 2017 s připočtením odstranění tvrdosti zákona v délce 5 dnů, které ministryní pověřená dávková komise doporučila aplikovat). Podle stěžovatele pravomocné rozhodnutí žalované nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté, neboť je vydáváno *cum clausula rebus sic stantibus*. Je tedy možné je, a to zásadně i zpětně, změnit [srov. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb.]. Podle stěžovatele se bude jednat typicky o nesprávné posouzení zjištěných skutečností. Žalovaná tedy povinně zasáhne do poměrů, které nastolila svým pravomocným rozhodnutím, a to i bez nutnosti podání nové žádosti o důchod.

[26] Není ani pravda, že žalovaná stěžovateli nezpůsobila žádnou škodu, neboť žádal o přiznání důchodu bez výplaty. Stěžovatel uvedl, že je již několik let zaměstnán na částečný úvazek a se svým zaměstnavatelem je dohodnut na tom, že okamžikem přiznání důchodu ukončí svůj pracovní poměr. Pokud by tedy žalovaná postupovala podle zákona a důchod stěžovateli i přes probíhající soudní přezkum od 5. 1. 2017 přiznala, stěžovatel by k tomuto datu svůj pracovní poměr ukončil. Žalovaná mu tedy nepřiznáním důchodu způsobila škodu v nevyplacených částkách.

[27] Stěžovatel má konečně také za to, že krajský soud postupoval nezákonně, pokud se nezabýval jeho argumentací, že je možné považovat veškerá rozhodnutí žalované od počátku za nicotná. Tuto nicotnost stěžovatel dovozuje z toho, že ačkoli žádal o přiznání důchodu z kategorie I. A, žalovaná setrvale vydává rozhodnutí, že stěžovatel nesplnil potřebnou dobu 15 let v I. AA kategorii. Již před krajským soudem přitom stěžovatel použil přirovnání, že je to podobné, jako kdyby žádal o částečný invalidní důchod, ale žalovaná opakovaně tvrdila, že na plný invalidní důchod nemá nárok.

[28] Stěžovatel navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[29] Žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné. Odkázala na rozsudek krajského soudu a dále uvedla, že v dohodě o skončení pracovního poměru, kterou stěžovatel uzavřel se svým zaměstnavatelem OKD Důl Staříč, o. z., bylo sjednáno, že pracovní poměr stěžovatele skončí dne 24. 3. 1990 z důvodu přiznání invalidního důchodu. Zaměstnavatel stěžovateli poté vydal evidenční list s vyznačeným ukončením zaměstnání ke dni 24. 3. 1990 v kategorii I. AA. Evidenční list důchodového pojištění je podkladem pro započtení dob pojištění. Žaloba na neplatnost rozvázání pracovního poměru podána nebyla, proto je třeba z této dohody vycházet.

[30] K námitkám stěžovatele ohledně krácení počtu započítatelných dnů v rámci studia žalovaná uvedla, že stěžovatel má dobu studia 135 dnů (od 19. 8. 1980 do 31. 12. 1980) zařazenu v preferované pracovní kategorii I. A, což bylo krajským soudem hodnoceno ve prospěch stěžovatele.

[31] Žalovaná nesouhlasila s tvrzením stěžovatele, že o invalidní důchod nežádal,

pokračování

neboť ve správním spise se nachází první list jeho žádosti podané dne 1. 3. 1990. Pokud přiznání invalidního důchodu bylo podle stěžovatele posudkovým omylem, měl svůj nesouhlas s přiznáním invalidního důchodu uplatňovat v soudním řízení zakončeném rozsudkem v roce 1990, který stěžovatel zmiňuje.

[32] Podle žalované stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky (z potřebných 15 let v I. AA pracovní kategorii získal pouze 10 let a 357 dnů) ani předpoklady dané dodatkem č. 4 Příkazu ministra č. 30/2006, tj. prominutím podmínky získání alespoň 15 roků v ostatních zaměstnáních v hornictví vykonávaných pod zemní v hlubinných dolech pro účely § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, pokud doba chybějící do příslušné potřebné doby zaměstnání v hornické I. A pracovní kategorii činila nejvýše 182 dnů. I při součtu 3 roků a 112 dnů pojištění v I. A pracovní kategorii a 10 roků a 357 dnů v I. AA pracovní kategorii (celkem 14 roků a 104 dnů) stěžovateli chybí do potřebných 15 let v I. pracovní kategorii více než 182 dnů.

[33] Dále žalovaná k námitkám stěžovatele uvedla, že o přiznání starobního důchodu od 5. 1. 2017, event. od 5. 1. 2018, stěžovatel dosud zákonem předepsaným způsobem nepožádal a žalovaná v této věci nevydala žádné rozhodnutí a žádnou dávku stěžovateli neprávem neodepřela. Postup podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. v tomto případě nepřichází v úvahu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[34] Kasační stížnost není důvodná.

[35] Z hlediska skutkového stavu z obsahu správního a soudního spisu plyne, že stěžovatel byl žákem středního odborného učiliště hornického od 1. 9. 1977 do 22. 6. 1980 a jako doba zaměstnání v I. AA pracovní kategorii mu byla vykázána doba 661 dnů. Od 23. 6. 1980 měl stěžovatel uzavřen pracovní poměr s Dolem Staříč a od 1. 9. 1980 nastoupil jako student v denním studiu na SPŠH v Ostravě. Zaměstnavatel mu od 23. 6. 1980 do 31. 12. 1980 vykázal 56 dnů v I. AA pracovní kategorii, 135 dnů v I. A pracovní kategorii a 1 den ve III. pracovní kategorii. Studium na SPŠH stěžovatel ukončil již dne 22. 4. 1981 a zaměstnavatel mu v roce 1981 vykázal 262 dnů v I. AA pracovní kategorii a 103 dnů v I. pracovní kategorii. Stěžovatel poté byl dne 1. 2. 1990 ze zdravotních důvodů přeřazen a po odpracování první směny nastoupil do pracovní neschopnosti. Stěžovatel dne 1. 3. 1990 podal žádost o invalidní důchod a PK ONV jej dne 11. 4. 1990 uznala plně invalidním podle § 29 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. od 9. 3. 1990 a plný invalidní důchod mu byl přiznán od 25. 3. 1990, jelikož stěžovatel byl v pracovní neschopnosti od 15. 2. 1990 do 24. 3. 1990 a poté následně od 9. 4. 1990 do 22. 5. 1990. Poté stěžovatel dne 1. 8. 1990 uzavřel se svým zaměstnavatelem dohodu o skončení pracovního poměru ke dni 24. 3. 1990. Plný invalidní důchod byl stěžovateli přiznán od 25. 3. 1990 rozhodnutím žalované ze dne 15. 5. 1990 a tento pobíral do 31. 12. 1992 a dále. Žalovaná pak eviduje u stěžovatele za období od 1. 9. 1977 do 31. 12. 1992 (zákon č. 235/1992 Sb. zrušil od 1. 1. 1993 rozdělování zaměstnání do pracovních kategorií) celkem 4011 dnů v I. AA pracovní kategorii a 1207 dnů v I. A pracovní kategorii.

[36] Důvodná není v první řadě námitka stěžovatele, že se krajský soud nezabýval námitkou nicotnosti rozhodnutí žalované, neboť stěžovatel žádal o přiznání starobního důchodu z kategorie I. A, ale žalovaná rozhodla, že stěžovatel nesplnil potřebnou dobu 15 let v I. AA pracovní kategorii.

[37] Je sice skutečností, že krajský soud se explicitně touto námitkou nicotnosti nezabýval, ale z jeho rozhodnutí je bez pochyb zjevné, že ji nepovažoval za důvodnou. Žalovaná (a následně rovněž krajský soud) totiž hodnotila nejen výkon zaměstnání stěžovatele v I. A pracovní kategorii, ale rovněž v I. AA pracovní kategorii. Žalovaná a krajský soud poté shodně konstatovaly, že stěžovatel nikdy vlastním výkonem zaměstnání nezískal alespoň 15 let v preferované pracovní kategorii, *a to ani 15 let v I. AA, I. A, či souhrnu těchto kategorií*. Krajský soud poté v bodě [8] svého rozsudku uzavřel, že *stěžovatel neprokázal, že odpracoval 15 let v I. A pracovní kategorii*. S ohledem na výše uvedené je třeba zdůraznit, že stěžovatel ani nikdy netvrdil, že by tuto dobu odpracoval. Tvrdí pouze jinou (delší) odpracovanou dobu, a to z důvodu, aby se údajně zvýšily jeho šance při podání žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Je tedy zřejmé, že tvrzení stěžovatele, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí zabývala potřebnou dobou 15 let pouze v I. AA pracovní kategorii, přisvědčit nelze. NSS v této souvislosti považuje za vhodné pro upřesnění podotknout, že z hlediska hodnocení odpracovaných dob v jednotlivých pracovních kategoriích se jedná „jen“ o způsob posouzení vzniku nároku na jednu dávku - starobní důchod.

[38] K námitce stěžovatele, že v napadeném rozsudku krajský soud odkázal na posudkový spis OSSZ Frýdek-Místek, ale u jednání krajského soudu byl čten posudkový spis OSSZ Karviná, NSS uvádí, že z protokolu o jednání ze dne 21. 3. 2018 je skutečně zřejmé, že podle něj „z obsahu pos. spisu Karviná soud konstatuje, že je zde založena kopie žádosti o invalidní důchod z 1. 3. 1990, která má všechny strany“. Podle protokolu o jednání ze dne 4. 4. 2018 ovšem byla žalobci předestřena kopie žádosti o invalidní důchod založená v posudkovém spise OSSZ ve Frýdku-Místku. Uvedená zřejmá nesprávnost v protokolu o jednání v označení OSSZ však sama o sobě nemůže mít bez dalšího vliv na zákonnost rozsudku krajského soudu. Na tomto závěru nic nemění ani blíže nedoložené tvrzení, že „mu bylo oznámeno, a to jak z MPSV, že se poslední dva listy z jeho údajné žádosti o ID z 1. 3. 1990 nezachovaly, že se ztratily, a pak se náhle objeví u soudu ve spisu“. Žalobce u jednání krajského soudu dne 21. 3. 2018 potvrdil, že podpis na této žádosti je jeho a pokud nyní zpochybňuje podání této žádosti svou osobou, je nutno uvést, že v tomto řízení k této argumentaci přihlížet nelze. V tomto směru se NSS ztotožňuje se závěry žalované a krajského soudu, že rozhodující je skutečnost, že stěžovateli byl plný invalidní důchod přiznán. NSS tedy nemohl přisvědčit ani kasační námitce, která se týká dle stěžovatele mylně přiznaného invalidního důchodu.

[39] Stěžovateli je však nutno přisvědčit v jeho námitce, která se týká ukončení jeho pracovního poměru s Dolem Staříč dohodou uzavřenou dne 1. 8. 1990 „zpětně“ ke dni 24. 3. 1990.

[40] Podle § 43 odst. 1 zákoníku práce dohodnou-li se zaměstnavatel a zaměstnanec na rozvázání pracovního poměru, končí pracovní poměr sjednaným dnem.

pokračování

[41] Podle § 64 zákoníku práce neplatnost rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době nebo dohodou může jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním.

[42] Podle 21 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 1995, občan má nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku aspoň

a) 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a) nebo nejméně 10 roků v takovém zaměstnání v uranových dolech,

b) 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b), jestliže byl z tohoto zaměstnání převeden nebo uvolněn z důvodů uvedených v § 12 odst. 3 písm. d) a e),

c) 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 20 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h),

d) 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 20 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. i) až l), nebo

e) 60 let.

[43] Z judikatury NSS vyplývá, že primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů je evidenční list důchodového pojištění. Při jeho absenci je však zapotřebí aplikovat obecná pravidla pro dokazování platná pro řízení ve věcech důchodového pojištění, která jsou zakotvena jednak v ustanovení § 84 a § 85 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ale i ustanovení správního řádu, který se použije na řízení o námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Podle § 51 správního řádu lze přitom k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Takovými důkazními prostředky proto mohou být i výsledky svědků (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2019, čj. 8 Ads 188/2017-49).

[44] Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 6. 3. 2013, sp. zn. 21 Cdo 2039/2012, dovodil: „Ve vztahu k dohodě o rozvázání pracovního poměru to znamená, že je vyloučeno, aby dohodou byl ukončen pracovní poměr s účinností dřívější, než vůbec k uzavření dohody o rozvázání pracovního poměru došlo. Sjednají-li přesto účastníci rozvázání pracovního poměru dnem, který předchází uzavření dohody, nemohou právní účinky takového ujednání zpětně nastat. Pracovní poměr v takovém případě zaniká dnem uzavření dohody o rozvázání pracovního poměru. Je tomu tak proto, že shoda vůlí účastníků rozvázat pracovní poměr je zde nepochybná a jejich omyl ohledně toho, kdy nastávají právní účinky sjednané dohody, nemůže nic na uvedené shodě vůlí změnit. Pracovní poměr proto bude skutečně rozvázán, ale nikoli zpětně, nýbrž okamžikem, kdy se na rozvázání pracovního poměru účastníci (zaměstnanec a zaměstnavatel) shodli.“

[45] Dohoda o skončení pracovního poměru je (zjednodušeně řečeno) platná, jsou-li

splněny její náležitosti (tj. zpravidla náležitosti jejích subjektů, náležitosti vůle, náležitosti projevu, náležitosti poměru vůle a projevu, náležitosti předmětu a příp. náležitosti formy). Byť se uvedený závěr vztahuje k nové právní úpravě provedené zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, vyjadřuje principy, které platily i za účinnosti předchozího zákoníku práce (zákona č. 65/1965 Sb.).

[46] Dohoda o skončení pracovního poměru je účinná tehdy, kdy nastávají účinky, které s ní spojuje zákoník práce.

[47] Platnost a účinnost dohody o skončení pracovního poměru tedy nemusí nastat v jeden okamžik. Tak např. sjednali-li si řádně zaměstnavatel se zaměstnancem dne 1. 1. 2000 skončení pracovního poměru dohodou ke dni 1. 3. 2000, je jejich dohoda platná již dne 1. 1. 2000, ale její účinnost (účinky) nastanou až dne 1. 3. 2000, kdy dojde podle této dohody ke skončení pracovního poměru. V citovaném rozsudku sp. zn. 21 Cdo 2039/2012, s nímž se NSS zcela ztotožňuje, ovšem NS dovodil, že zrušit pracovní poměr dohodou nelze zpětně, tj. k datu předcházejícímu uzavření této dohody. V takovém případě dojde k rozvázání pracovního poměru až okamžikem, kdy se na rozvázání pracovního poměru účastníci (zaměstnanec a zaměstnavatel) shodli. Uvedené „zpětné sjednání ukončení pracovního poměru“ tedy nečiní dohodu o skončení pracovního poměru neplatnou, ale pouze částečně neúčinnou; její účinky nastanou až k okamžiku shody jejích účastníků na skončení pracovního poměru (tj. zpravidla ke dni jejího podpisu), ale nikoli dříve.

[48] NSS konstatuje, že v projednávané věci byla uzavřena dohoda o skončení pracovního poměru dne 1. 8. 1990, přičemž bylo sjednáno, že pracovní poměr skončí „dnem 24. 3. 1990 – invalidní důchod“. Z výše uvedeného je ovšem zjevné, že ke dni 24. 3. 1990, tedy zpětně, pracovní poměr stěžovatele skončit nemohl, ale skončil až dnem, kdy se stěžovatel se svým zaměstnavatelem na skončení pracovního poměru dohodl, tj. dne 1. 8. 1990, kdy byla tato dohoda jejími účastníky podepsána.

[49] Přílehlavý není v této souvislosti ani odkaz krajského soudu na nutnost podání žaloby podle § 64 zákoníku práce, podle něhož neplatnost rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době nebo dohodou může jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním. V projednávané věci totiž *nešlo o posouzení neplatnosti* dohody o skončení pracovního poměru, o níž by podle § 64 zákoníku práce musel rozhodovat soud, *ale o hodnocení její účinnosti*.

[50] Krajský soud při hodnocení této dohody nesprávně aplikoval § 43 odst. 1 zákoníku práce a nesprávně vyložil citovaný rozsudek NS, neboť nerozlišil mezi *(ne)platností* dohody o skončení pracovního poměru a její *(ne)účinností*. Žalovaná pak v napadeném rozhodnutí pouze konstatovala, že o otázce trvání pracovního poměru po 24. 3. 1990 nejsou oprávněny rozhodovat správní orgány, ale pouze soud.

[51] Výše uvedené závěry ovšem mohou mít vliv také na hodnocení doby stěžovatelem tvrzeného pobytu na léčebné rekreaci v době od 25. 3. 1990 do 8. 4. 1990, kdy žalovaná dovodila (a krajský soud se s jejím závěrem ztotožnil), že tuto dobu nelze hodnotit jako dobu zařazenou do žádné pracovní kategorie, neboť stěžovatel již v daném období

pokračování

nebyl zaměstnancem OKD – nebyl horníkem. S ohledem na skutečnost, že pracovní poměr stěžovatele skončil dne 1. 8. 1990, jak shora rozvedeno, nemůže tato argumentace obstát.

[52] Nutno ovšem podotknout, že shora uvedené závěry ve vztahu k délce trvání pracovního poměru nejsou pro rozhodnutí v této věci podstatné. Rozhodné je, zda stěžovatel práci v některé z dotčených pracovních kategorií skutečně vykonával. To ve vztahu ke sporné době stěžovatel ani netvrdí.

[53] NSS v této souvislosti nepřehlédl, že žalovaná dospěla k závěru, že „*doklady, kterými stěžovatel tuto dobu prokazoval (nález Krajského ústavu národního zdraví Ostrava ze dne 9. 3. 1990 a mzdový listu za rok 1990) jsou prosté kopie, z nichž neplyne, že léčebný pobyt v zařízení k tomu určeném stěžovatel skutečně absolvoval (dle nálezu ze dne 9. 3. 1990 byl termín hospitalizace zvolen tak, aby se mohl zúčastnit léčebného pobytu v SSSR, na který má odjet 25. 3. 1990 na dobu asi 14 dní – nepotvrzuje tedy skutečnost, že jej absolvoval)*“. Podle názoru NSS tyto doklady sice přímo neprokazují absolvování tvrzeného léčebného pobytu, ale tvoří ucelený řetězec, který absolvování tohoto pobytu *nepřímo* prokazuje. Jen stěží by totiž byla doba hospitalizace stanovena s ohledem právě na tento léčebný pobyt, přičemž není pochyb o to, že v této době byl stěžovatel léčen. Skutečnost, že se jedná o prosté kopie, nemá vliv na to, že tyto listiny mohou být použity jako důkaz (srov. obdobně např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 1996, sp. zn. 9 Cmo 55/95, nebo rozsudek NS ze dne 30. 8. 2006, sp. zn. 29 Odo 801/2005).

[54] Podle § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. doba studia žáka středního odborného učiliště připravovaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se započítává jako doba zaměstnání této pracovní kategorie, jestliže se praktické vyučování provádí pravidelně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Jde-li o zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, započítává se takto doba studia od počátku školního roku, v němž se žák podle učebního plánu pravidelně připravuje na budoucí povolání na pracovištích v podzemí.

[55] Ve vztahu k námitce týkající se doby studia stěžovatele NSS ve shodě s krajským soudem konstatuje, že dle citovaného ustanovení se započítala v preferované pracovní kategorii pouze doba studia žáka středního odborného učiliště připravovaného pro zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie za podmínek tam stanovených. Krajský soud správně uvedl, že v preferované pracovní kategorii se nehodnotila v žádném případě doba studia na jiných školách, a to ani tehdy, jde-li o studium na odborných školách takového zaměření, které dává předpoklady budoucího výkonu preferovaného zaměstnání (např. střední odborná průmyslová škola hornická či vysoká škola báňská. Žalobce na dané střední škole studoval s určitostí od 1. 9. 1980 do 22. 4. 1981 (srov. potvrzení Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky Ostrava ze dne 24. 1. 2018) denní formou vzdělávání. Dle vyjádření žalobce on sám nikdy po dobu tohoto studia nefáral. Žalobci proto nemohla být doba studia na uvedené střední škole hodnocena v preferované pracovní kategorii.

[56] Poukaz stěžovatele na rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2008, čj. 6 Ads 23/2007-101,

není v této souvislosti přiléhavý. Nelze zaměňovat náhradní dobu pojištění a výkon práce v preferované pracovní kategorii. Oproti tomu je zcela přiléhavý odkaz krajského soudu na rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, čj. 6 Ads 33/2012-54, v němž je konstatováno: *„Nejvyšší správní soud shledal důvodnou pouze námitku žalované, že vzhledem ke skutečnosti, že v resortních seznamech je zařazeno pouze zaměstnání „hornického učně v období odborného rozvoje vykonávané v rámci učebního poměru v preferované pracovní kategorii“, nelze hodnotit dobu studia na středních školách, a to ani dobu studia na odborných školách se zaměřením na přípravu pro výkon zaměstnání v preferované pracovní kategorii. K tomu lze uvést, že v Seznamu zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech uvedeného v Příloze 2 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. je uveden pouze žák středního odborného učiliště hornického. Odkaz žalobce na příslušná ustanovení vyhlášky č. 102/1964 Sb. není důvodný, protože v § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky je pamatováno pouze na dobu učebního poměru učně vychovávaného pro zaměstnání I. pracovní kategorie, a pokud ustanovení § 2 odst. 2 této vyhlášky uvádí, že ustanovení předchozího odstavce platí obdobně i pro osoby připravující se k výkonu zaměstnání mimo učební poměr, lze za takovéto osoby považovat pouze osoby, které se zapracovávají k zaměstnání vykonávanému v I. pracovní kategorii; v žádném případě se to však netýká studentů středních škol.“*

[57] V této souvislosti není důvodná ani kasační námitka, že v roce 1982 byl účinný zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, který ani ve svých prováděcích předpisech u dovolené žádnou „obklopenost“ nepožadoval. Prováděcím předpisem ve vztahu k nyní posuzovaným nárokům k zákonu č. 121/1975 Sb. bylo také nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 136/1975 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení, ve znění nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 12/1980 Sb., nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 74/1982 Sb. a nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 48/1985 Sb. (dále jen „nařízení vlády č. 136/1975 Sb.“).

[58] Ustanovením § 9 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. však bylo zrušeno nařízení vlády č. 36/1975 Sb. a pro posouzení důchodových nároků žalobce je proto nutno vycházet pouze z nařízení vlády č. 117/1988 Sb. (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. I. ÚS 1415/10), které v § 5 odst. 1 písm. b) posuzovanou „obklopenost“ vyžaduje.

[59] V této souvislosti NSS jen pro úplnost dodává, že ve vztahu k „přečerpané dovolené“ v roce 1980 stěžovatel vznáší námitky jen proti postupu svého zaměstnavatele a následně žalované, ale nikoli již k závěrům krajského soudu, který se podle stěžovatele v tomto směru „odchýlil od tvrzení zaměstnavatele a žalované a nastolil zde chybějící obklopenost“.

[60] V této souvislosti jako nedůvodnou shledal NSS rovněž námitku stěžovatele, že nebylo naplněno jeho legitimní očekávání, že bude mít (stejně jako jeho kolegové) nárok na hornický starobní důchod v 55 letech, neboť podle názoru stěžovatele se v té době doba pobírání invalidního důchodu hodnotila jako náhradní doba v I. A pracovní kategorii; následně byly kategorie v době pobírání invalidního důchodu zrušeny.

[61] Jak již k vývoji relevantní právní úpravy, ústící v současný právní stav, konstatoval NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2016, čj. 3 Ads 258/2015-27: *„Před 1. 1. 1993 byla všechna zaměstnání zařazena do tří pracovních kategorií. Jednou z výhod výkonu zaměstnání*

pokračování

zařazeného do preferované pracovní kategorie, byla snížena věková hranice pro nárok na starobní důchod. Tato výhoda zaměstnanců, kteří pracovali v preferovaných pracovních kategoriích, nicméně zůstala v některých případech zachována současnými právními předpisy dosud. Zákonem č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení byly pracovní kategorie zrušeny s tím, že úpravou vyplývající z jeho bodu 29 byly zmírněny negativní dopady zrušení kategorií na ty pracovníky, kterým přijetí zákona zabránilo získávat další doby zaměstnání v preferované kategorii. Tento bod (a výslovné znění novelizovaného ustanovení § 174 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení) garantoval snížení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu občanům, kterým k datu zrušení pracovních kategorií chyběla ke vzniku nároku na důchod z I. pracovní kategorie krátká doba s tím, že podmínkou tohoto nároku bylo, že uvedené zaměstnání (služba) trvalo k datu 31. prosince 1992. To potvrzuje také důvodová zpráva k zákonu č. 235/1992 Sb. i relevantní odborná literatura (viz Voříšek, V. Co to jsou „hornické důchody“? Práce a mzda č. 6, rok 2014, Wolters Kluwer, dostupné v právním informačním systému ASPI.). Na tyto principy pak navázaly další právní předpisy: do nové úpravy zákona o důchodovém pojištění převzaté nařízení vlády č. 557/1990 Sb., zákon č. 188/2001 Sb., a konečně nařízení vlády č. 363/2009 Sb., které (jak napovídá již jeho název) je doplňujícím právním předpisem souvisejícím se zrušením pracovních kategorií.“

[62] Ve vztahu k hodnocení doby pobírání invalidního důchodu je opět rozhodné, že tento důchod byl stěžovateli přiznán. Stěžovatel tedy nemohl legitimně očekávat, že bude mít stejné postavení jako jeho kolegové, kterým invalidní důchod přiznán nebyl. Na tomto závěru nic nemění ani následné zrušení pracovních kategorií.

[63] Důvodná není ani námitka, v níž stěžovatel poukazuje na možnost odstranění tvrdosti zákona. Tvrdost zákona při provádění sociálního zabezpečení totiž může odstraňovat podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení pouze ministr práce a sociálních věcí, případně tento může pověřit správy sociálního zabezpečení, aby odstraňovaly tvrdosti v jednotlivých případech. Na tento postup však není ze zákona právní nárok a v konkrétním případě rozhoduje ministr či jím pověřené správy sociálního zabezpečení dle své úvahy (např. rozsudek NSS ze dne 4. 8. 2010, čj. 3 Ads 34/2010-80). Tato rozhodnutí ministra (příp. žalované či okresních správ sociálního zabezpečení, je-li na ně taková kompetence delegována) nejsou přezkoumatelná ve správním soudnictví (§ 106 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

[64] V této souvislosti je ovšem třeba zdůraznit, že jádro stěžovateli argumentace směřuje právě k tomu, aby mu při jeho žádosti o odstranění tvrdosti zákona bylo vyhověno. Žalobce totiž v návaznosti na své předcházející kasační námitky a argumentaci dovozuje, že pokud by žalovaná správně zařadila veškeré doby pojištění, chybějící dobu (dle názoru stěžovatele cca 74 dnů) by mohlo nahradit zmíněné rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona. Stěžovatel se tímto jednáním žalované cítí poškozen, neboť proti rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti zákona nelze podat opravné prostředky.

[65] Uvedená argumentace stěžovatele však nemůže mít sama o sobě vliv na zákonnost či nezákonnost rozhodnutí ve věci. Ačkoli došlo na straně žalované či krajského soudu k výše uvedeným pochybením, muselo by se jednat o pochybení, která mohla mít vliv

na zákonnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatele o starobní důchod (nikoli tedy na rozhodnutí o jeho žádosti o odstranění tvrdosti zákona). Sám stěžovatel přitom uvádí, že podle jeho vlastních výpočtů mu z hlediska vzniku nároku na starobní důchod chybí doba odpracovaná v pracovní kategorii I. A v délce cca 74 dnů. Již z tvrzení samotného stěžovatele je tedy zřejmé, že jeho žádosti o starobní důchod nebylo možné vyhovět.

[66] Závěrem je ovšem také vhodné ve shodě s krajským soudem zdůraznit, že hypoteticky by období od 23. 6. 1982 do 31. 12. 1992 (tj. do skončení vykazování preferovaných pracovních kategorií) činilo celkem 4 767 dnů a s připočtením 661 dnů v době učebního oboru by činilo celkem 5 428 dnů, tj. 14 let a 318 dnů. Stěžovatel proto nemohl ani v tomto hypotetickém (pro stěžovatele nejvýhodnějším) případě získat vlastním výkonem práce alespoň 15 let v žádné pracovní kategorii, ani jejich souhrnu. Rovněž z tohoto hypotetického příkladu je zjevná nedůvodnost žaloby i kasační stížnosti.

[67] NSS závěrem konstatuje, že z předcházejícího odstavce je také zřejmé, že přes částečnou důvodnost kasačních námitek, nemohou mít pochybení žalované a krajského soudu vliv na zákonnost výroků jejich rozhodnutí. Stěžovatel totiž v období od 23. 6. 1982 (uzavření pracovního poměru s Dolem Staříč) do 31. 12. 1992 (zrušení pracovních kategorií) v jakékoli preferované pracovní kategorii vlastním výkonem zaměstnání prostě doby 15 let dosáhnout nemohl. Případné vyhovění stěžovatelově žádosti o odstranění tvrdosti zákona s ohledem na případnou zbývající dobu do 15 let, je otázkou jinou, kterou se v tomto řízení zabývat nelze.

[68] Další námitkami stěžovatele, které se týkají zejména poskytnutí nesprávných podkladů žalovanou pro ministryni práce a sociálních věcí k žádosti stěžovatele o odstranění tvrdosti zákona, údajného odmítnutí žalované v mezidobí přiznat stěžovateli od 5. 1. 2017 předčasný starobní důchod po splnění podmínky odpracování 12 let v I. AA kategorii atd. se NSS zabývat nemohl, neboť se netýkají předmětu nyní projednávané věci.

IV. Závěr a náklady řízení

[69] S ohledem na výše uvedené neshledal NSS kasační stížnost důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[70] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, NSS náhradu nepřiznal, protože jí podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 22. října 2019

pokračování

5 Ads 150/2018 - 62

Ondřej Mrákota
předseda senátu